

ČERVENÉ OKO

ALERGIE

Charakteristickým znakem alergických zánětů spojivek je otok víček a spojivky, sekrece bývá se-
rozná až hlenohnisavá. Převládajícím symptomem
je nepříjemné svědění oka. Vodítkem ke správné
diagnóze bývá anamnéza kontaktu s alergenem,
sezónní výskyt onemocnění, léčba astmatu nebo
ekzému.

Často používanou úlevovou léčbou alergic-
kých konjunktivitid jsou vazokonstrikčně působící
sympatomimetika (nafazolin, tetrazylin). I když je
jejich efekt poměrně rychlý,

vazokonstringencia pouze tlumí symptomy.
Mnohem vhodnější je proto použití lokálních
očních antihistaminik (levokabastin, azelastin,
a kromoglykátů.

INFEKČNÍ ZÁNĚTY SPOJIVEK

Infekční záněty spojivek jsou způsobovány
viry, bakteriemi, chlamydiemi, plísněmi a parazity.
U bakteriálních zánětů spojivek je typické překr-
vení oka s hnisavou sekrecí. V anamnéze pacienta
je kontakt s nakaženou osobou nebo onemocně-
ní horních cest dýchacích. Zánět vzniká typicky
v jednom oku, po několika dnech vzniká na spo-
jivce druhého oka. Léčbou jsou lokální antibiotika
(levofloxacin, tobramycin, kanamycin..) ve formě
kapek a mastí a hygiena oka. Lokální oční anti-
biotika jsou k dispozici také v kombinaci s kortikoidy
(dexametazon).

V diferenciální diagnostice nelze opomenout
patologie rohovky - záněty (především u nositelů
kontaktních čoček), úrazy a pooperační stavy.

SUCHÉ OKO

Syndrom suchého oka je multifaktoriální
onemocnění, které vede k vážným subjektiv-
ním obtížím a zhoršování vidění. Příznaky jsou
vyvolány nestabilitou slzného filmu nebo jeho
hyperosmolalitou. Na jeho vzniku „suchého
oka“ se podílejí různé patologické stavy oka
a celá řada příčin, které souvisí s celkovým zdra-
votním stavem pacienta, genetickou dispozicí
a zevním prostředím. Subjektivní projevy syn-
dromu suchého oka jsou rozmanité, pacienti
často udávají pocit suchých očí, cizího tělíška
nebo písku, pálení, v pokročilých stádiích boles-
tivost a světloplachost. Oči reagují nadměrným
reflexním slzením, jehož příčinou je právě ne-
dostatečnost slzného filmu, která se často pro-
jeví při přechodu z teplého do chladného nebo
větrného prostředí. Ke vzniku syndromu suché-
ho oka velmi přispívá medikace pacienta, celá
řada generik, mezi které patří např. *betabloká-
tory, hormonální antikoncepce, antihistaminika,
antidepresiva* a celá řada dalších, spolupůsobí
při jeho vzniku.

MUDr. Kristina Vodičková, Ph.D.
Oční klinika NeoVize, Brno

*Termínem červené oko označujeme
v očním lékařství soubor příznaků, které
provázejí velké spektrum očních chorob.
Obraz charakterizuje překrvená spojivka,
vodnatá, hlenovitá nebo hnisavá sekrece
nebo viditelná známka traumatu oka.*

*V diferenciální diagnóze červeného
oka pomohou také subjektivní potíže
pacienta – svědění, pálení, pocit cizího
tělíška apod. Velmi důležitá je anamnéza,
často je vodítkem ke správné diagnóze.
Následující článek nemá za úkol podat
kompletní přehled a popis diagnóz, které
stojí za „červeným okem“, ale pomoci
rozlišit základní možné příčiny, poradit
nemocnému vhodný léčebný prostředek
a popřípadě doporučit návštěvu očního
lékaře. Jednoduchým klíčem může být
dělení podle základních symptomů
pacienta. Pokud převažuje pocit svědění
oka, může se jednat o alergii, u zánětů
spojivek převládá sekrece z oka a řezavý
pocit, pocit přítomnosti cizího tělíška v oku
může ukazovat i na syndrom suchého oka.*

Léčba syndromu suchého oka je komplexní
a ve většině případů symptomatická. Součástí
léčby je úprava zevního prostředí, medikamen-
tózní léčba, bandáž kontaktní čočkou nebo léč-
ba chirurgická (*obturance slzných bodů, úprava
postavení víček, korekce symblefar*). Možnosti
medikamentózní terapie jsou umělé slzy (kapky,

gely, masti), stimulace slz (*pilocarpin, Eledoisin*),
autologní sérum a protizánětlivá medikace (*ste-
roidy, cyklosporin A*). Výběr substituentů slz je
určován tolerancí preparátu pacientem, efektem
léku a subjektivním pocitem pacienta. Z hlediska
lékových forem se používají:

- kapky – působí krátce, riziko vzniku alergie
na konzervační látku.
- gely – na oku ulpívají déle, větší riziko vzniku
alergie na konzervační látku
- masti – rozmazané vidění po aplikaci, doporu-
čovány na noc

Getotvornou složku slzného filmu může nahra-
dit několik látek s rozdílným stupněm viskozity
a adheze k rohovce:

Nižší viskozita:

Deriváty celulózy - (hypromelóza, hydroxyetyl-
celulóza)

Povidon (polyvinylpyrolidon, PVP) - syntetický
homopolymer - nízké mukoadhezní vlastnosti

Polyvinylalkohol (PVA) - zvyšuje viskozitu jiných
getotvorných látek

Vyšší viskozita:

Karbomer (polyakrylová kyselina) - syntetický
polymer s dlouhým retenčním časem

Kyselina hyaluronová - fyziologický polymer
s velmi dobrou bioadhezí k rohovce.

Při výběru konkrétního přípravku je vhodné
věnovat pozornost použitým konzervačním lát-
kám. Klasické konzervanty zabezpečují samo-
zřejmě sterilitu přípravku, ale mohou i alergizo-
vat, snižovat trofiku rohovky, zhoršují regeneraci
očních tkání a spolupůsobí při vzniku glaukomu.
Vhodnou alternativou jsou proto jednodávkové
přípravky nebo ochranné stabilizační systémy
(Oxyd™).

